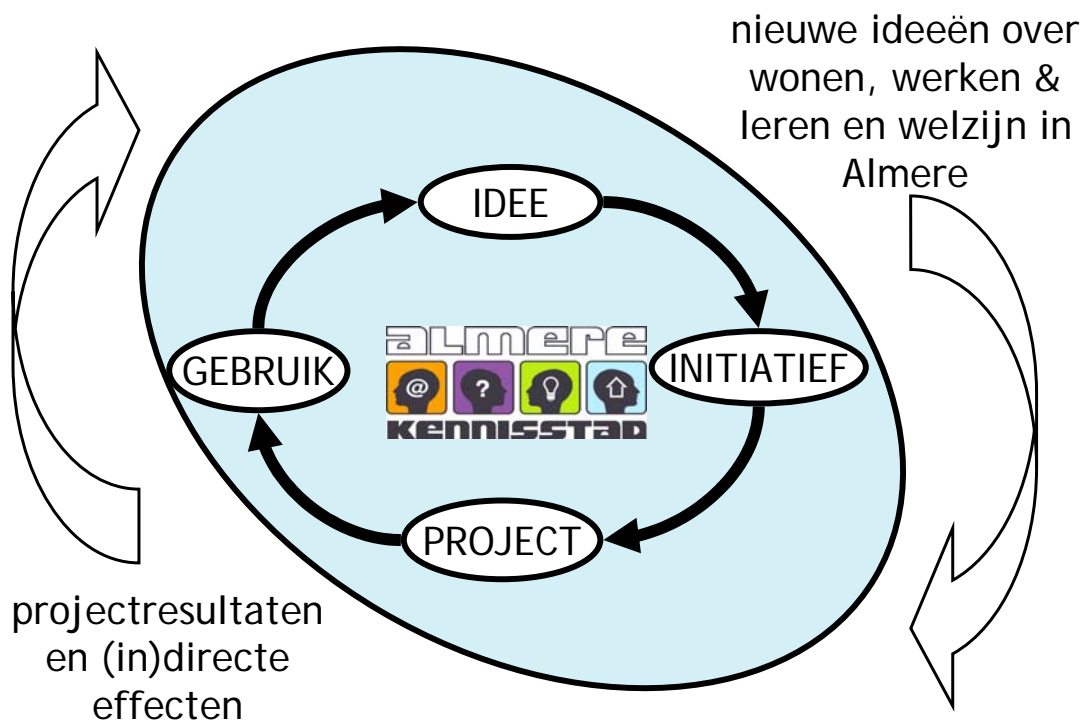

Almere Kennisstad 2001-2004

Inzicht in resultaten, uitzicht op effecten

Vliegwiel Almere Kennisstad

Inhoudsopgave

Inleiding: Achtergrond en doelstelling van deze rapportage	1
1. De lange termijn ambitie: Almere als complete stad	3
2. De gemeentelijke bijdragen aan Almere Kennisstad: inzicht in investeringen, resultaten en effecten	5
3. Almere Kennisstad en de toekomst	10
Bijlage: Zelfevaluatie Almere Kennisstad 2001 - 2004	11

Rapportage voor het gemeentebestuur van Almere

Inleiding: Achtergrond en doelstelling van deze rapportage

Sinds een aantal jaren groeit in brede kring de belangstelling voor de realisatie van een 'kenniseconomie' in Nederland. Die interesse is in het begin vooral gevoed door de 'Lissabon-doelstellingen' die de lidstaten van de Europese Unie in 2000 hebben vastgesteld. De staatshoofden en regeringsleiders plaatsten het bouwen van een dynamisch, sterk concurrerend Europa met aandacht voor sociale cohesie en milieu hoog op hun agenda voor dit decennium. Vervolgens zijn in ons land initiatieven als 'Nederland Kennisland' en het Kenniswijk-programma van de grond gekomen.

Tegen deze achtergrond besloot het gemeentebestuur van Almere in juli 2001 om te gaan werken aan Beter Wonen, Werken & Leren en Welzijn door middel van de toepassing van Informatie en Communicatie Technologie (ICT). In zijn I-Visie heeft het bestuur een voorkeur aangegeven voor samenwerking op dit nieuwe gebied met relevante publieke en private organisaties.¹ Het bestuur heeft destijds € 4.5 miljoen ter beschikking gesteld voor de publiek-private samenwerking die onder de vlag 'Almere Kennisstad' moest gaan plaatsvinden.²

Op grond van deze besluitvorming is het programma Almere Kennisstad 'geboren'. Het betrokken programmabureau heeft vanaf de formele start in september 2001 een initiërende en katalyserende rol gespeeld bij de realisatie van deze publiek-private samenwerking, die uiteindelijk o.a. is vertaald in 29 projecten.

Almere Kennisstad is nu drie jaar actief³. Het stichtingsbestuur acht de tijd rijp voor het opstellen van een rapportage waarin een voorlopige balans is opgenomen van de stand van zaken, wetend dat dat niet eenvoudig is:

1. enerzijds is dit namelijk een relatief korte periode voor een stadsbreed en ambitieus samenwerkingsprogramma. Verder is nog een behoorlijk aantal projecten in uitvoering. Bovendien is het nu nog niet mogelijk om een compleet en volledig beeld te schetsen van alle projectkosten, -resultaten en sociaal-maatschappelijke effecten;
2. anderzijds meent de stichting dat het opportuun is om na een dergelijke periode, inzicht te bieden in de resultaten van reeds uitgevoerde projecten, alsmede in de eerste effecten die zichtbaar zijn.

¹ Dit besluit is gebaseerd op het rapport 'de I-visie van Almere' van 6 juni 2001.

² Ruim een jaar later heeft het bestuur, in de context van een gemeentebrede bezuiniging, besloten om dit budget met circa € 1 miljoen te verlagen.

³ Sinds 1 oktober 2003 is de stichting Almere Kennisstad een feit, daarvoor was er de initiatiefgroep Almere Kennisstad die bestond uit betrokken publieke en private organisaties van het eerste uur. Het programmabureau heeft als motororganisatie zijn werkzaamheden drie jaar kunnen uitvoeren met formele steun van het Almeers gemeentebestuur.

Almere Kennisstad heeft deze rapportage opgesteld voor het gemeentebestuur. De centrale vraag in de notitie is: rendeert de gemeentelijke investering in het publiek-private programma Almere Kennisstad? Onze conclusie is dat dit in voldoende mate het geval is. De onderbouwing voor deze conclusie treft u aan in deze rapportage die bestaat uit:

- een korte schets van de achtergrond (paragraaf 1);
- het samengevatte inzicht in uitgaven, resultaten en effecten (paragraaf 2);
- een blik op de toekomst van Almere als Kennisstad (paragraaf 3);
- een bijlage met een gedetailleerde beschrijving en beoordeling van de activiteiten die onder de vlag van Almere Kennisstad zijn uitgevoerd.

1. De lange termijn ambitie: Almere als complete stad

Het Kennisstad programma is ontwikkeld tegen de achtergrond van de eerdergenoemde 'Lissabon doelstellingen' en van de Almeerse ambitie om 'een complete stad' te worden. Naar de mening van onder andere de hoogleraren Frieling, Van der Zwan en Schuyt was het daarbij van belang om 'kristallisatiekernen voor groei' te realiseren en om vooral aandacht te schenken aan de ICT-sector.⁴ Zij benadrukten dat het bestuur snel zou moeten gaan werken aan het scheppen van de voorwaarden voor groei.

Meer in het bijzonder werd het voor de evenwichtige ontwikkeling van Almere van belang geacht om specifieke beleidsmaatregelen te treffen op het gebied van Wonen, Werken & Leren en Welzijn. Wat betreft de realisatie van 'een complete stad', zijn dit de belangrijkste doelstellingen die destijds werden genoemd:

- Op het terrein van 'Wonen' speelden de volgende ambities een rol:
 - o het ontwikkelen van nieuwe ideeën, concepten en voorzieningen voor het succesvol combineren van wonen en werken;
 - o het (doen) realiseren van een nieuwe generatie communicatienetwerken en -diensten voor woningen in bestaande wijken en nieuwbouwwijken.

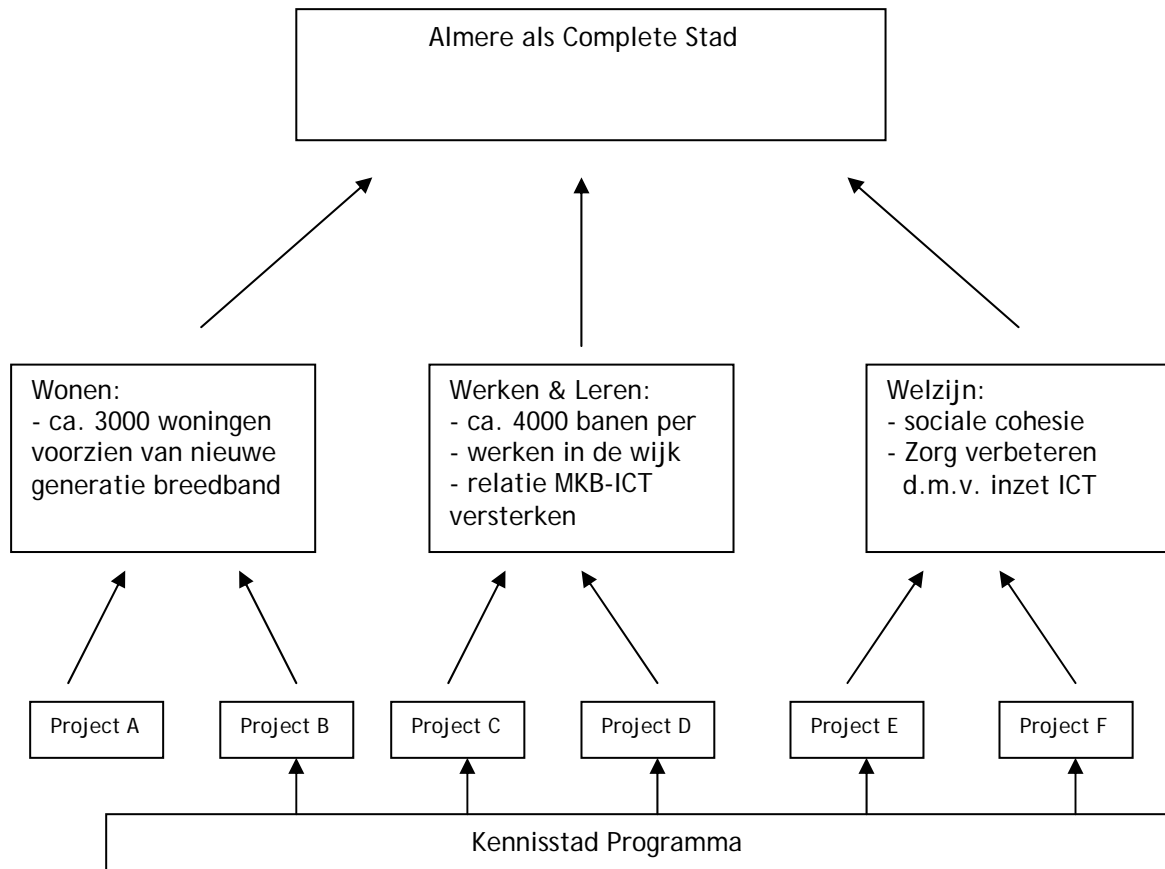
- Op het terrein van 'Werken & Leren' was er de ambitie om gemiddeld ca 4000 arbeidsplaatsen per jaar te realiseren door onder andere:
 - o aantrekkelijke voorwaarden te scheppen voor de vestiging van bedrijven;
 - o een optimale ICT infrastructuur te realiseren;
 - o het uitbreiden en aanbieden van relevante ICT onderwijsmogelijkheden voor verschillende doelgroepen;
 - o het besteden van extra aandacht aan de relatie tussen het MKB en ICT.

- Op het terrein van 'Welzijn' was er onder meer de ambitie om:
 - o relevante basisvoorzieningen voor Zorg te versterken door middel van ICT;
 - o sociale cohesie te bevorderen met behulp van ICT.

⁴ Prof.ir. D. Frieling in zijn rede van 9 mei 2001, prof.dr. A. Van der Zwan in zijn advies 'De turbo aan' uit 2001, prof.mr.dr. C Schuyt in zijn rapport over 'Sociale Cohesie'.

De middel-doel relaties van het Kennisstad-programma zijn destijds als volgt gevisualiseerd:

Figuur 1: Middel-doel relaties van het programma

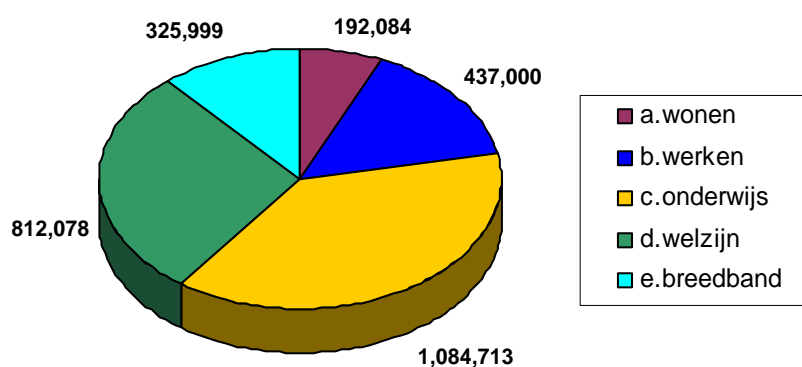
2. De gemeentelijke bijdragen aan Almere Kennisstad: inzicht in investeringen, resultaten en effecten

Bij de start van Almere Kennisstad was de vooronderstelling dat de realisatie van de complete stad dichterbij gebracht kon worden door gerichte activiteiten te ontplooiën op de gebieden Wonen, Werken & Leren en Welzijn. Derhalve is een gedeelte van het MIP fonds voor subsidies op deze gebieden ter beschikking gesteld voor projecten van Almere Kennisstad.

Direct na de bestuurlijke goedkeuring van de I-visie in 2001 is de motororganisatie Almere Kennisstad begonnen met het (grote) 'denken' concreet te vertalen naar het (kleine) 'doen':

- er is een gerichte oproep gedaan aan publieke organisaties en bedrijven om gezamenlijk ideeën om te zetten in initiatieven en projecten: zo zijn uiteindelijk 29 projecten tot stand gekomen;
- de samenwerking met het Platform I-CiTy is gerealiseerd en uiteindelijk geformaliseerd via de oprichting van de gezamenlijke stichting Almere Kennisstad op 1 oktober 2003;
- er zijn diverse seminaractiviteiten ontplooid, waaronder het eerste grootschalige seminar in december 2003 in de raadszaal van het stadhuis.

Figuur 2: Investerings in Wonen, Werken & Leren, Welzijn en Breedband

Uitgaande van de feitelijke betaling aan afgeronde projecten en de hoogte van de verplichting voor de lopende projecten, omvat de gemeentelijke investeringen via subsidies een totaalbedrag van € 2.851.874.

Naast de gemeente hebben ook de andere betrokken organisaties geïnvesteerd in de projecten en organisatie van Almere Kennisstad. Zo kan onder andere geconstateerd worden dat:

- de provincie Flevoland vanuit EU fondsen ca. € 1 mln. heeft bijgedragen aan vier projecten;
- het ministerie van Economische Zaken een subsidiebijdrage van ca. € 1 mln. heeft geleverd aan de realisatie van de glasvezelproef;
- andere publieke organisaties en betrokken bedrijven gezamenlijk enkele miljoenen euro's in de projecten hebben geïnvesteerd⁵;
- acht private organisaties in 2004 een financiële bijdrage hebben geleverd aan de organisatie van de stichting.

Resultaten van de Almere Kennisstad activiteiten in 2001 - 2004

In deze bestuursrapportage hebben wij een onderscheid gemaakt tussen:

- in de eerste plaats de zichtbare resultaten van de inhoudelijke programma-activiteiten (o.a. projecten, seminars, platformsessies);
- en vervolgens de effecten die zij hebben gesorteerd.

Almere Kennisstad heeft in de afgelopen drie jaar rollen vervuld als aanjager, intermediair en adviseur. Aldus heeft het programmabureau publiek-private samenwerking tot stand gebracht, die onder meer geresulteerd heeft in de volgende zichtbare resultaten:

Leren:

- 4000 Almeerse burgers hebben een internet-opleiding gevolgd via het Kennisstad-project Media Educatie dat door de bibliotheek Almere is uitgevoerd;
- ruim 1000 VMBO scholieren hebben hun computervaardigheden vergroot via de Kennisstad-workshops van het CKV;
- de gemeente heeft via het e-BOAT model bovendien € 5 miljoen bespaard op de realisatie van een ICT-infrastructuur voor het openbaar basisonderwijs.⁶

Werken:

- de Almere Fiber Pilot, de grootste operationele glasvezelproef in Nederland, is met succes gerealiseerd. Hiermee is Almere in staat om kennis op te bouwen die nodig is voor de verdere uitrol van deze moderne infrastructuur naar andere stadsdelen en voor de ontwikkeling van nieuwe maatschappelijke breedbanddiensten;
- er is nieuwe, hoogwaardige ICT werkgelegenheid ontstaan doordat verschillende bedrijven zich in de stad hebben gevestigd.

⁵ Zie de bijlage voor meer gedetailleerde informatie per project.

⁶ Zie de financiële E-Boat analyse van de bestuurscommissie openbaar basisonderwijs.

Welzijn:

- nieuwe ICT-toepassingen op het gebied van Zorg/Welzijn zijn gerealiseerd:
 - o als eerste in Nederland biedt het Flevoziekenhuis zijn patiënten de mogelijkheid om rechtstreeks via het internet afspraken te maken met medisch specialisten van vier vakgroepen⁷;
 - o met stichting De Schoor en de Zorggroep Almere is een nauwe samenwerking opgezet voor de realisatie van Internet-portalen in verschillende wijken van de stad.

Een netwerk van ICT professionals is opgebouwd:

- De beoogde publiek-private samenwerking is geformaliseerd. Participanten zijn:
 - o Privaat: KPN, Inter Access, HP, Ymere, GoedeStede, Groene Stad Almere.
 - o Publiek: Institute voor Information Engineering, ROC-Flevoland, Zorggroep Almere, Bibliotheek Almere, Platform I-CiTy, Gemeente.
- Het netwerk wordt uitgebouwd via platformsessies en het seminar.
- Samenwerking met VBA (lokaal) en Syntens (regionaal) is opgezet.

Beoordeling van de resultaten

Het programmabureau van Almere Kennisstad heeft alle uitgevoerde projecten beoordeeld. Wat betreft de methode voor beoordeling en de gedetailleerde score per project verwijzen wij naar de bijlage. Het algemene overzicht van resultaten is onderverdeeld in vier categorieën: goed, boven verwachting, acceptabel, beneden verwachting.

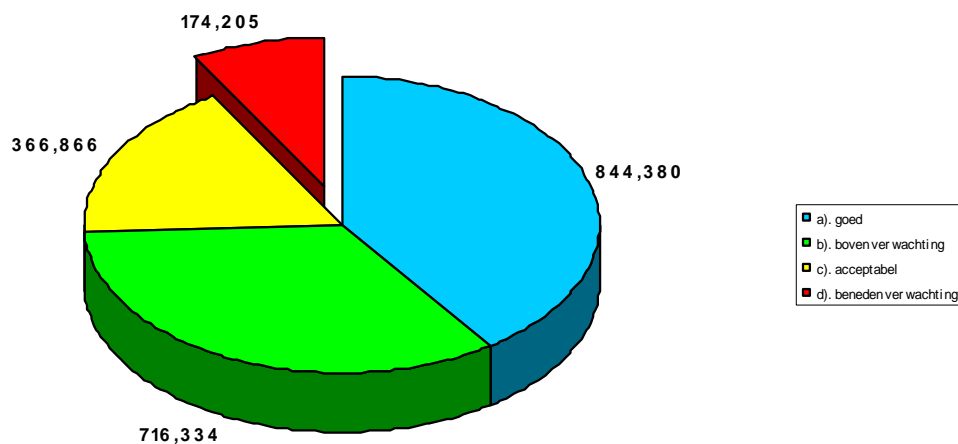
Op het moment van rapporteren leert de totaalbeoordeling van de gereedgekomen 21 projecten dat:

- circa 24 procent van de projecten 'goed' scoort;
- circa 28 procent van de projecten 'boven verwachting' scoort;
- circa 28 procent van de projecten 'acceptabel' scoort;
- circa 19 procent 'beneden verwachting' scoort.

De financiële vertaling hiervan treft u aan in de figuren die op de volgende bladzijde staan weergegeven:

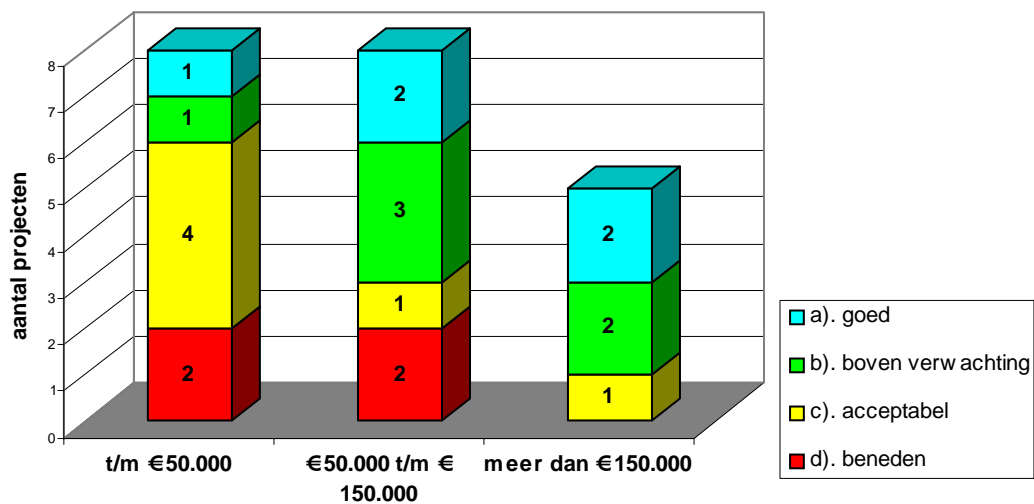
⁷ Dit nieuwe afsprakensysteem @ppointment is in november 2004 verschillende malen in de landelijke pers genoemd.

Figuur 4: Algemeen overzicht van resultaten

Wat betreft het rendement op de investering in projecten, kan de beoordeling van de projecten worden gekoppeld aan de hoogte van de subsidie. In de onderstaande figuur is dit weergegeven:

Figuur 5: Rendement op de investeringen in projecten

Uitzicht op effecten

Wat betreft effecten is het schetsen van een genuanceerd beeld van belang. In de eerste plaats omdat een behoorlijk aantal projecten nog in uitvoering is. In de tweede plaats omdat het - mede gelet op de huidige economische omstandigheden - nog niet precies bekend is of, en zo ja op welke wijze, de betrokken projecten een vervolg zullen krijgen. In de derde plaats is het niet mogelijk om eenvoudige oorzaak-gevolg relaties te benoemen. Wel kunnen we de samenhang benoemen tussen Kennisstad-activiteiten en een aantal effecten die zich in Almere op verschillende niveaus voordoen:

- Op het niveau van de stad geldt dat de reputatie van Almere als innovatieve stad is versterkt:
 - o Er is nationale erkenning verkregen voor verschillende projecten en initiatieven:
 - Het concept van het Gezondheidsportaal ontving de stimuleringsprijs 2002 van het Electronic Highway Platform Nederland;
 - Almeerse vertegenwoordigers van bedrijven en publieke organisaties worden steeds vaker gevraagd op (inter)nationale seminars.
 - o grote ICT bedrijven hebben groeiend vertrouwen in de Almeerse initiatieven en investeren daarin.⁸
 - o Het IIE heeft in 2004 een lector benoemd op het gebied van 'Digital Life', waarmee dit nieuwe vakgebied rond Wonen, Werken, Welzijn en ICT een stevige impuls krijgt. Zo wordt momenteel onderzocht of een expertisecentrum op dit gebied in Almere kan worden gevestigd.
- Op het niveau van de projecten zijn vele leereffecten opgetreden, voor opdrachtgevers, opdrachtnemers en projectleiders, die meer in detail in de bijlage van de rapportage zijn opgenomen. Over het algemeen blijkt dat:
 - o In een aantal gevallen de potentie van ICT-toepassingen op grond van 'zachte aannames' is overschat: dat is belangrijke nieuwe kennis die in de komende jaren zal worden benut.
 - o In een aantal projecten de complexiteit van het beheer van de opgeleverde projectresultaten wordt onderschat.
- Er is een netwerk ontstaan van ICT-ondernemers. Tijdens bijeenkomsten van het Platform I-CiTy wisselen zij ideeën en kennis uit. Aldus ontstaan samenwerkingsverbanden en nieuwe projecten. Deze netwerkcontmoetingen zijn een belangrijke voorwaarde voor lokale economische groei.

⁸ Onder andere: Samsung, CISCO, IBM, SARA hebben substantiële investeringen gedaan in de Almere Fiber Pilot, respectievelijk het breedband demo centrum. KPN heeft aanzienlijke investeringen gedaan in de realisatie van een glasvezelinfrastructuur voor de Eilandenbuurt en Tussen de Vaarten, alsmede in de planontwikkeling voor de verglazing van de stad. UPC geeft Almere hoge prioriteit als gemeente waar innovaties in haar dienstenpakket worden aangeboden

- Ten slotte hebben er zich onverwachte neveneffecten voorgedaan, zoals het gegeven dat het aantrekken van SARA en het opzetten van de Almere Fiber Pilot niet alleen bedrijvigheid heeft aangetrokken, maar ook dat deze activiteiten een aantal bedrijven ervan weerhouden heeft om de stad te verruilen voor een andere gemeente.

3. Almere Kennisstad en de toekomst

Aken en Keulen zijn niet in één dag gebouwd. Ook voor een kennisstad geldt dat zij niet in drie jaar kan worden gerealiseerd. Het programma Almere Kennisstad is ontstaan uit de I-visie van het gemeentebestuur in 2001. De bestuurlijke steun en bescherming is een noodzakelijke voorwaarde geweest voor het realiseren van de resultaten en effecten die in deze rapportage staan genoemd. Als 'founding father' heeft de gemeente geïnvesteerd in een renderende publiek-private samenwerking.

De hoofddoelstelling van een complete stad is dichterbij gekomen in de afgelopen periode. Anders gezegd: er ligt nu een fundament voor verdere innovatie en groei op de terreinen waar Almere uniek in is. Door het slim toepassen van ICT kan de kwaliteit van Wonen, Werk&Leren, Welzijn in dit decennium verder worden versterkt.

De stichting Almere Kennisstad is - op grond van de ervaringen en resultaten uit de afgelopen drie jaar - van mening dat het doorbouwen aan Almere als kennisstad van veel belang is. Anders gezegd: het vliegwiel voor innovatie draait nu, de kunst voor de komende jaren is niet alleen om het draaiend te houden, maar ook om het tempo te verhogen.

Mede gelet op het gure economische klimaat is het in dit verband noodzakelijk om - meer dan voorheen - de innovatieve krachten op verschillende niveaus te bundelen:

- binnen de gemeentelijke organisatie is nauwere samenwerking tussen de betrokken diensten en herallocatie van middelen nodig om resultaten te kunnen blijven boeken op de gebieden Wonen, Werken & Leren en Welzijn;
- het lokale en regionale streven naar nieuwe hoogwaardige werkgelegenheid - onder andere bij de gemeente Amsterdam en de provincie Flevoland - dient te worden doorvertaald naar de realisatie van stevige innovatieve clusters op bovengenoemde gebieden.

Over het mogelijke ambitieniveau in de periode 2005-2010 en over de wijze waarop de publiek-private samenwerking kan worden gecontinueerd zal de stichting Almere Kennisstad binnenkort in overleg treden met het gemeentebestuur.

Bijlage

Zelf evaluatie Almere Kennisstad 2001 - 2004

Almere Kennisstad 2001-2004

Bijlage bij rapportage aan gemeentebestuur Almere, versie 1.3
d.d. 26 november 2004

Programmabureau Almere Kennisstad

Inleiding

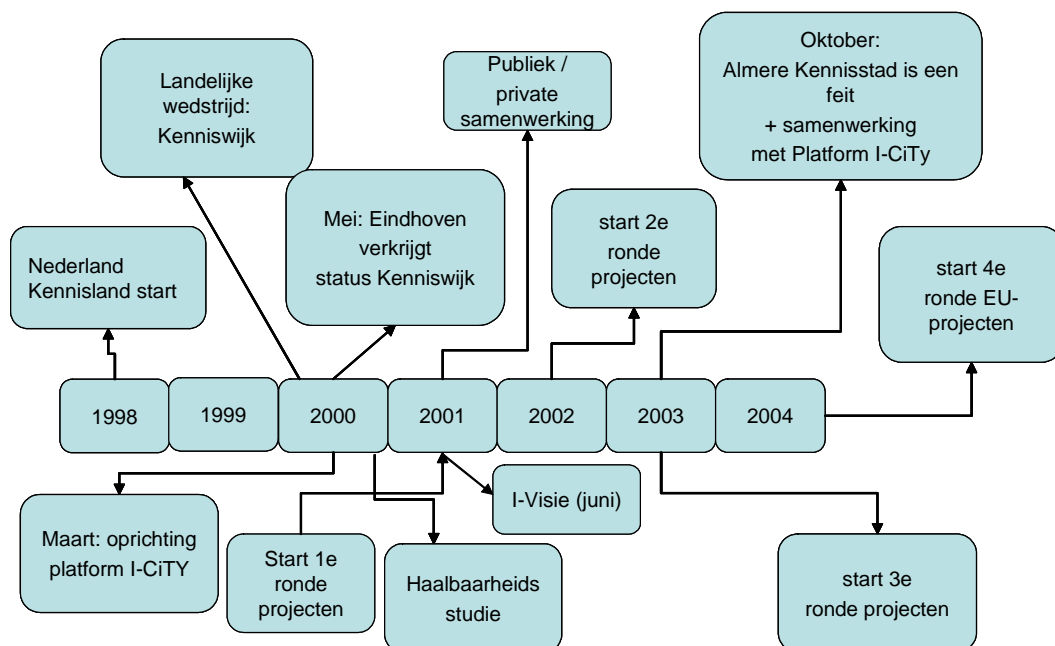
Sinds een aantal jaren is de belangstelling voor de Kenniseconomie in Nederland aan het groeien. Die belangstelling is mede gevoed door onder andere initiatieven als 'Nederland Kennisland', de Lissabon doelstellingen van de Europese Unie (2000), de Kenniswijk prijsvraag.

Tegen deze achtergrond gaf de raad van de gemeente Almere In juli 2001 de opdracht om een initiatiefgroep Almere Kennisstad te formeren. Doel daarvan was om sturing te geven aan ICT projecten op de beleidsterreinen Wonen, Werken & Leren en Welzijn. Aan het einde van datzelfde jaar werd de start gemaakt met de feitelijke uitvoering van het programma Almere Kennisstad met de beschikbaarstelling van subsidie voor 12 projecten.

Eerder werd in maart 2000 de stichting Platform Almere I-CiTy opgericht met als doelstelling de uitwisseling van kennis en ervaring tussen ICT-bedrijven, de gemeente en publieke instellingen te stimuleren. In figuur 1 worden de bovenstaande ontwikkelingen in een tijdbalk kort geïllustreerd.

Drie jaar na de start van Almere Kennisstad kan worden geconstateerd dat op het innovatieve vliegwiel draait. Op verschillende terreinen is vooruitgang geboekt. Zo kunnen onder andere deze constatering worden gemaakt:

- De Stichting Almere Kennisstad en de samenwerking met het Platform I-City is per oktober 2003 gerealiseerd.
- In samenwerking met de provincie Flevoland zijn voor de uitvoering van nieuwe projecten Europese met succes nieuwe subsidiebronnen aangeboden.
- Er is een relatienetwerk opgebouwd met diverse partijen binnen en buiten Almere; de reputatie van Almere als moderne ICT/Kennisstad is versterkt in de afgelopen jaren.
- Er zijn 29 projecten op het brede terrein van wonen, werken & leren, welzijn en breedband geïnitieerd, waarvan er 21 projecten zijn afgerond. Op de resultaten en effecten daarvan gaan wij in deze zelfevaluatie nader in.

Figuur 1: tijdbalk Almere Kennisstad

Doel zelfevaluatie

Anno 2004 is Almere Kennisstad uitgegroeid tot een programma dat op drie pijlers rust:

- projecten op het terrein van "wonen, werken & leren, welzijn en breedband";
- het Platform I-City, dat de kennisuitwisseling tussen lokale bedrijven en instellingen stimuleert;
- de workshops en het jaarlijkse seminar in het stadhuis van Almere.

Vastgesteld kan worden dat er binnen alle drie de pijlers concrete resultaten zijn geboekt. De uitvoering van projecten heeft in overeenstemming met de onderliggende projectplannen geleid tot producten, diensten, rapporten en evenementen. De activiteiten van het Platform I-City betreffen ondermeer de organisatie van bijeenkomsten voor ICT ondernemers in de stad. En onder de titel "Breedband life in Almere" vond op 10 december 2003 het eerste seminar plaats in het stadhuis van Almere.

Binnen de stichting Almere Kennisstad is de behoefte ontstaan om dit jaar - 3 jaar na de start - een zelfevaluatie uit te voeren. Onze werkhypothese bij deze zelfevaluatie was, dat het - mede gezien het aantal afgeronde projecten en de eerste signalen over hun uitwerking - mogelijk zou moeten zijn om dieper inzicht te verwerven in de uitwerking van onze activiteiten in en om Almere. Met andere woorden om een antwoord te krijgen op de vraag naar de effecten van Almere Kennisstad.

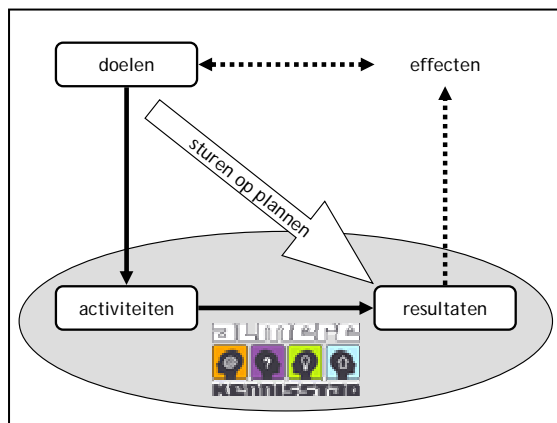
Deze vraag raakt de essentie van het bestaan van Almere Kennisstad. De publieke en private deelnemers aan Almere Kennisstad zijn immers niet uit op de resultaten van projecten *sec.* Zij participeren in Almere Kennisstad omdat dit bijdraagt aan doelstellingen van hun eigen organisaties. Zo heeft de gemeente bijvoorbeeld belang bij sociaal-economische effecten zoals een verbreding van het aanbod van maatschappelijke voorzieningen, een betere dienstverlening aan burgers en bedrijven en versterking van het economische vestigingsklimaat.

Deze zelfevaluatie is bedoeld als een eerste beoordeling van het programma Almere Kennisstad. In deze beoordeling wordt aandacht besteed aan de uitvoering van het programma ('doen we de dingen goed'), een (kwalitatieve) beoordeling van effecten en een evaluatie van het programma als geheel ('doen we de goede dingen'). Het programmabureau heeft hierbij een pragmatische invalshoek centraal gesteld. Een meer uitgebreide evaluatie en onderzoek van resultaten en effecten ligt in het verschiet voor over één à anderhalf jaar. Het meten van effecten van beleidsprogramma's is methodologisch geen sinecure. Om die reden adviseert het Programmabureau om voor dat meer uitgebreide onderzoek samen te gaan werken met een gespecialiseerd onderzoeksbureau uit de private of publiek sector.

Methode

Het programma Almere Kennisstad draait om het, aan de hand van de gestelde langtermijn doelen, uitvoeren van activiteiten die leiden tot concrete resultaten waarmee effecten worden bewerkstelligd. Anders gezegd, Almere Kennisstad is een instrument om *lange termijn doelen* 'dichterbij te halen'. Figuur 2 geeft dit schematisch weer.

In dit proces stuurt Almere Kennisstad op het genereren van activiteiten - projecten, platformbijeenkomsten en seminars - en het realiseren van resultaten binnen de gestelde kaders ("project control") van tijd, budget, kwaliteit, informatie (o.a. PR over projectresultaten) en projectorganisatie. Bij dat laatste kan worden gedacht aan het sturen op duidelijkheid ten aanzien van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, projectleiding, tijdspad, eigenaarschap van projectresultaten, etc.

Figuur 2: doelen, activiteiten, resultaten en effecten

Voor wat betreft de gemeente Almere zijn de doelen verwoord in het rapport "De I-visie van Almere". Deze doelen zijn op onderdelen ook van belang voor de andere deelnemers aan de Stichting Almere Kennisstad en zullen in de regel raken aan de strategische doelen van de eigen organisatie.

Gegeven de gestelde doelen ontplooit Almere Kennisstad activiteiten zoals het ontwikkelen van projecten en het organiseren van platformactiviteiten en seminars. Voorstellen voor projecten worden inhoudelijk beoordeeld aan de hand van een toetsingskader, waarin de doelen van de deelnemers aan Almere Kennisstad zijn samengevat.

Overigens, de uitvoering van genoemde activiteiten draagt bij aan de gestelde doelen, maar niet aan een directe realisatie daarvan. Daarvoor zijn de doelen ook te breed opgesteld en geformuleerd in algemene termen als "meer", "beter" of "goedkoper". Hoewel de begrippen "resultaten" en "effecten" in de praktijk vaak als inwisselbaar worden beschouwd, maken we in deze zelfevaluatie daarom graag een onderscheid. Met *resultaten* wordt hier bedoeld op de concreet "meetbare" uitkomsten van activiteiten, die fysiek vorm hebben gekregen, bijvoorbeeld als papieren of elektronisch document, evenement, product of dienst. Kort gezegd: resultaten laten zien 'wat er klaar is als een project klaar is'. *Effecten* betreffen de uitwerking van onze activiteiten en resultaten in samenleving of in een bedrijfsorganisatie en de mate waarin zij bijdragen aan de realisatie van lange termijn doelstellingen.

Bijvoorbeeld, het project "e-BOAT" is mede gehonoreerd, omdat het bijdraagt aan de doelstelling "faciliteren van ICT in het onderwijs, om leerlingen goed voor te kunnen bereiden op de kennismaatschappij". De uitkomst van het project is echter niet, dat in de deelnemende scholen leerkrachten op grote schaal ICT gebruiken in de les. Het directe resultaat van e-BOAT is dat alle Almeerse basisscholen over een goede ICT-infrastructuur beschikken. Overigens is daarmee wel aan een belangrijke randvoorwaarde voldaan en het effect is dat er nu kan worden gewerkt aan het ontwikkelen en gebruiken van onderwijskundige toepassingen van ICT.

Zoals gezegd zijn de activiteiten van Almere Kennisstad een middel om lange termijn doelstellingen dichterbij te halen. Er zijn grote verschillen tussen deze doelstellingen wat betreft ondermeer de complexiteit, innovatief gehalte en technische haalbaarheid. Dat heeft zijn weerslag op de soort activiteiten dat naar aanleiding van deze doelstellingen kan worden uitgevoerd. Voor de projecten kan een onderscheid worden gemaakt naar projecten gericht op:

- *ideevorming*: nader uitwerken van een of meer ideeën, bijvoorbeeld aan de hand van demonstraties, modellen en experimenten (voorbeeld: project Smart Homes),
- *studie* van eisen en randvoorwaarden, in de regel uitmondend in een programma van eisen en een voorstel voor een vervolgproject (voorbeeld: project Fiber to the Home),
- een *ontwerp*: laten zien hoe het werkt en voorbereiden van de concrete realisatie, bijvoorbeeld aan de hand van een prototype of business model (voorbeeld: project Almere Fiber Pilot),
- *realisatie* van een nieuwe ICT-gerelateerde product of dienst (bijvoorbeeld: Media educatie in de wijk).

Beoordelingskader projecten

Om een beeld te schetsen van de investeringen en uitkomsten van de Almere Kennisstad projecten zijn diverse tabellen en figuren uitgewerkt.

Voor wat betreft de financiële aspecten wordt in deze zelfevaluatie de hoogte van de "subsidie Almere Kennisstad" gelijkgesteld aan het feitelijk uitbetaalde bedrag voor de projecten die zijn afgerond en voor de niet afgeronde projecten aan de hoogte van de verplichting conform de subsidiebeschikking.

Op de inhoud van de projecten dienen deze ieder op hun eigen mérites te worden beoordeeld. Zoals eerder aangegeven zijn er grote verschillen tussen de projecten. Gezien het innovatieve karakter van het Almere Kennisstad programma dient bovendien rekening te worden gehouden met onvoorspelbare ontwikkelingen en uitkomsten, zowel in positieve als in negatieve zin. Dat kan dus betekenen dat - ondanks de geleverde inspanning - een project niet tot een gewenst resultaat of beoogd effect leidt.

Om een beeld te verkrijgen van de uitkomst van de projecten, zijn deze beoordeeld op de tien criteria zoals genoemd in figuur 3. De eerste vijf criteria zijn min of meer 'afdwingbaar' door te sturen op de projectvariabelen tijd, geld, kwaliteit, informatie en organisatie. Dit is een primaire verantwoordelijkheid van iedere projectleider. Aanvullend wordt vanuit het Programmabureau Almere Kennisstad gestuurd op deze variabelen aan de hand van projectdocumenten, voortgangsrapportages, uitbetaling aan de hand van opgeleverde mijlpalen en het onderhouden van het contact met projectleiders. De overige vijf criteria hebben betrekking op gewenste effecten.

Evaluatiecriteria

nr.	afkorting	vraag	waardering	afdwingbaar?	zie ook:
1	tijd	Is het project binnen de gestelde tijd uitgevoerd?	1: binnen een marge van 3 mnd. t.o.v. geplande datum projectplan	ja (project control)	Toetsingskader, criterium 1.5
2	geld	Is het project binnen de subsidie van Almere Kennisstad gebleven?	1: ja	ja (project control)	Toetsingskader, criterium 1.4 (afbreukrisico)
3	resultaat	Heeft het project de gevraagde resultaten opgeleverd?	1: ja, conform projectvoorstel, projectplan of gemaakte afspraken	ja (project control)	Toetsingskader, criterium 1.4 (afbreukrisico)
4	kennis	Heeft het project een relevante bijdrage geleverd aan professionele kennisniveau in relatie tot de (maatschappelijke) toepassing van ICT?	1: ja, zowel qua toepassing als bijbehorende techniek; 0,5 hoofdzakelijk m.b.t. techniek	ja (project control)	Toetsingskader, criterium 1.1
5	draagvlak	Heeft het project het (Almeerse) draagvlak vergroot voor de (maatschappelijke) toepassing van ICT?	1: ja	ja (project control)	
6	innovatief	Was de uitwerking van het project innovatief?	1:(zeer) innovatief, 0,5: vernieuwend	nee (effect)	Toetsingskader, criterium 1.1
7	vervolg	Heeft het project een vervolg gekregen (implementatie, vervolgproject) en/of heeft het project geleid tot nieuwe investeringen?	1: ja; 0,5 zeer aannemelijk (projecten in afronding)	nee (effect)	
8	bedrijf	Heeft het project bijgedragen aan marktontwikkeling en de exploitatie van nieuwe diensten.	1: ja; 0,5 zeer aannemelijk (projecten in afronding)	nee (effect)	
9	burger	Heeft het project geleid tot nieuwe diensten, producten en/of voorzieningen voor de Almeerse burger?	1: ja	nee (effect)	
10	reputatie	Heeft het project bijgedragen aan de (nationale en internationale) reputatie van Almere Kennisstad?	1: ja	nee (effect)	Toetsingskader, criterium 1.1

figuur 3: evaluatiecriteria, vragen en waardering

Ieder criterium in figuur 3 levert 1 of in een aantal gevallen een halve punt op. De som van de behaalde punten is een getal tussen de 0 en 10. Dat getal kan als een rapportcijfer worden beschouwd, waaraan wij als volgt een kwalitatief oordeel verbinden:

- score 0 t/m 5: de uitkomst van het project is *beneden verwachting*,
- score 5½ t/m 6½: de uitkomst van het project is *acceptabel*,
- score 7 of 7½: de uitkomst van het project is *boven verwachting*,
- score 8 of hoger: de uitkomst van het project is *goed*,

Ongetwijfeld zijn hier methodologisch kanttekeningen bij te plaatsen. Naar onze mening staat een eerste pragmatische beoordeling voorop en is de methode voor het schetsen van een algemeen beeld van de beoordeling van de projecten goed verdedigbaar.

Beoordelingskader platformactiviteiten en seminar

Het Platform I-City en het seminar lenen zich niet voor een beoordeling op de evaluatiecriteria die voor de projecten gelden. Het betreft hier dan ook een ander type activiteiten, dat primair is gericht op kennisuitwisseling, stimuleren van ICT innovatie en draagvlakverbreding.

De uitkomsten van de Platformactiviteiten zullen om die reden in algemene termen, kwalitatief worden beoordeeld. Daarnaast zullen enige kwalitatieve opmerkingen worden gemaakt over het eerste seminar "Breedband life in Almere".

Beoordelingskader effecten

Op dit moment is het nog te vroeg voor een beoordeling van de gevolgen van het programma Almere Kennisstad in termen van effecten. Meer dan de helft van de projecten is weliswaar afgerond, maar het is veelal nog niet goed zichtbaar of en zo ja hoe deze een vervolg hebben gekregen. Wij vinden het in het algemeen dan ook raadzaam om:

- een meer verfijnde beoordeling van resultaten en effecten op termijn extern te organiseren;
- voor het overige jaarlijks een monitoring van effecten te laten uitvoeren;
- daar waar mogelijk en zinvol in dit verband de samenwerking met andere kennissteden en -partners aan te gaan.

Overigens was het mogelijk te inventariseren welke (maatschappelijke) effecten op dit moment reeds kunnen worden bespeurd. Daartoe is geïnventariseerd wat de projecten teweeg hebben gebracht ten aanzien van (zie ook figuur 3, evaluatiecriteria):

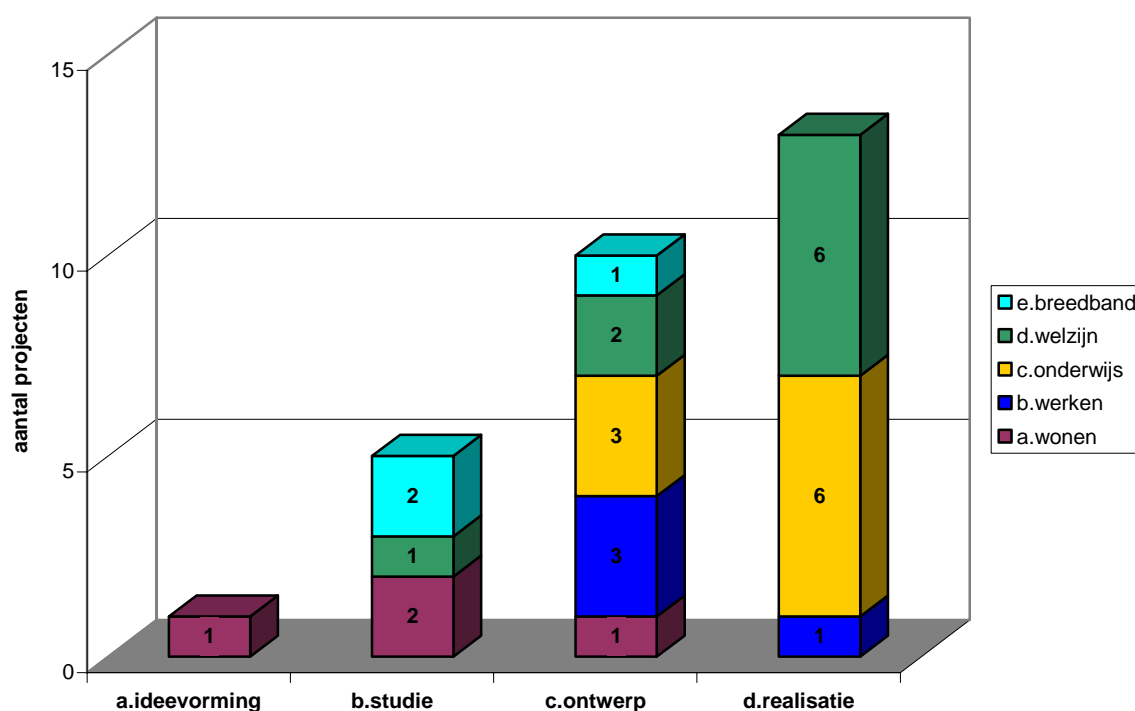
- innovatie;
- vervolgprojecten en investeringsbeslissingen;
- marktontwikkeling en nieuwe diensten;
- dienstverlening aan de Almeerse burger;
- de reputatie van Almere Kennisstad.

Tevens is geïnventariseerd wat kan worden geleerd van de uitvoering van het programma Almere Kennisstad, ofwel de "leereffecten". De basis voor deze inventarisatie wordt gevormd door de evaluatierapporten en -verslagen van de afgeronde projecten. Voor een deel gaat het daarbij om uitvoeringsaspecten van projecten en projectorganisatie. Daarnaast betreft het inhoudelijke leereffecten met betrekking tot de implementatie en toepassing van ICT.

Uitkomsten

Evaluatie projecten

Per juli 2004 telt Almere Kennisstad 29 projecten. Alle 12 projecten uit de eerste ronde zijn volledig afgerond, evenals 4 projecten uit de tweede ronde. Vijf projecten (uit de tweede en derde ronde) zijn in de afrondende fase. In uitvoering zijn 8 projecten, die met subsidie zijn gehonoreerd in de derde en vierde ronde. De vier projecten uit de vierde ronde zijn recentelijk (periode maart - juni '04) gestart.

Figuur 4: projectcategorieën en types

Van de 29 projecten hebben er 4 betrekking op "wonen", 4 op "werken", 9 op "onderwijs" (ook wel als "leren" betiteld), 9 op "welzijn" en 3 op "breedband". De onderwijs- en welzijnsprojecten zijn daarmee goed vertegenwoordigd. Het gaat hierbij veelal om projecten gericht op de uitwerking van een ontwerp en realisatie van nieuwe ICT-gerelateerde producten en diensten.

De projecten op het gebied van "breedband" sluiten op elkaar aan en kunnen worden beschouwd als een doorgaande programmalijn.

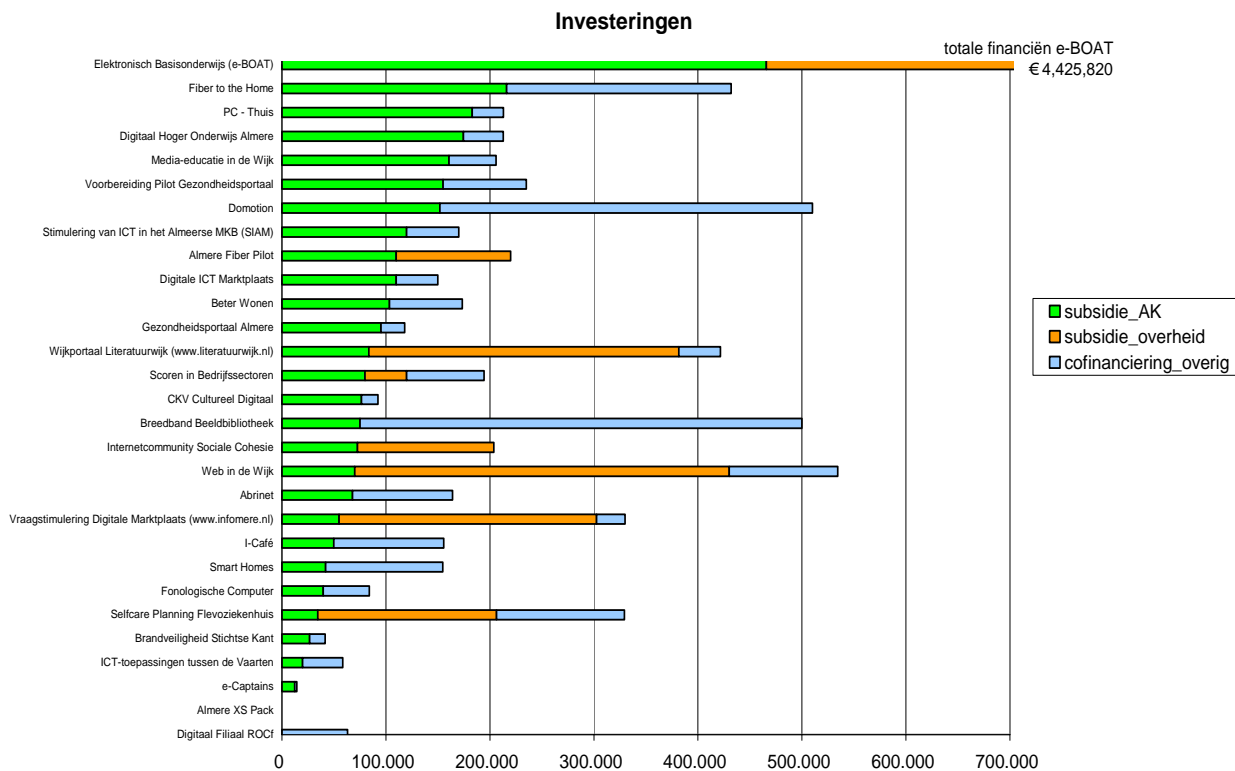
Bij de "wonen" en "werken" projecten ligt het accent op studie, respectievelijk ontwerp.

project	status	ronde	categorie	type	subsidie_AK	subsidie_overheid	cofinanciering_overig	financiering_totaal
Digitaal Filiaal ROCf	klaar	1	c.onderwijs	c.ontwerp	0		63.000	63.000
Almere XS Pack	klaar	1	e.breedband	b.studie	0		0	0
e-Captains	klaar	1	c.onderwijs	d.realisatie	12.400		2.000	14.400
ICT-toepassingen tussen de Vaarten	klaar	1	a.wonen	b.studie	19.966		38.526	58.492
Brandveiligheid Stichtse Kant	klaar	1	a.wonen	b.studie	26.600		15.000	41.600
Selfcare Planning Flevoziekenhuis	uitvoering	4	d.welzijn	d.realisatie	34.400	172.000	123.000	329.400
Fonologische Computer	afrondding	3	c.onderwijs	c.ontwerp	39.800		44.200	84.000
Smart Homes	klaar	2	a.wonen	a.ideevorming	42.018		112.500	154.518
I-Café	afrondding	2	d.welzijn	c.ontwerp	50.000		105.600	155.600
Vraagstimulering Digitale Marktplaats (www.infome.nl)	uitvoering	4	b.werken	d.realisatie	55.000	247.500	27.500	330.000
Abrinet	klaar	1	d.welzijn	d.realisatie	68.067		96.000	164.067
Web in de Wijk	uitvoering	4	d.welzijn	d.realisatie	70.000	360.100	104.400	534.500
Internetcommunity Sociale Cohesie	klaar	1	d.welzijn	d.realisatie	72.605	131.082		203.687
Breedband Beeldbibliotheek	klaar	2	c.onderwijs	c.ontwerp	75.000		425.000	500.000
CKV Cultureel Digitaal	afrondding	3	c.onderwijs	d.realisatie	76.500		15.725	92.225
Scoren in Bedrijfssectoren	uitvoering	3	c.onderwijs	d.realisatie	80.000	40.000	74.300	194.300
Wijkportaal Literatuurwijk (www.literatuurwijk.nl)	uitvoering	4	d.welzijn	d.realisatie	83.689	297.941	40.000	421.630
Gezondheidsportaal Almere	klaar	1	d.welzijn	b.studie	95.317		22.689	118.006
Beter Wonen	klaar	2	a.wonen	c.ontwerp	103.500		70.000	173.500
Digitale ICT Marktplaats	klaar	2	b.werken	c.ontwerp	110.000		40.000	150.000
Almere Fiber Pilot	afrondding	2	e.breedband	c.ontwerp	110.000	110.000		220.000
Stimulering van ICT in het Almeerse MKB (SIAM)	uitvoering	3	b.werken	c.ontwerp	120.000		50.000	170.000
Domotion	uitvoering	3	b.werken	c.ontwerp	152.000		358.000	510.000
Vorbereiding Pilot Gezondheidsportaal	uitvoering	3	d.welzijn	c.ontwerp	155.000		80.000	235.000
Media-educatie in de Wijk	klaar	1	c.onderwijs	d.realisatie	160.639		45.378	206.017
Digitaal Hoger Onderwijs Almere	klaar	1	c.onderwijs	d.realisatie	174.500		38.400	212.900
PC - Thuis	afrondding	2	d.welzijn	d.realisatie	183.000		30.000	213.000
Fiber to the Home	klaar	1	e.breedband	b.studie	215.999		215.999	431.998
Elektronisch Basisonderwijs (e-BOAT)	klaar	1	c.onderwijs	d.realisatie	465.874	1.646.017	2.313.929	4.425.820

figuur 5: financiële situatie projecten

Uitgaande van de feitelijke uitbetaling aan afgeronde projecten en de hoogte van de verplichting voor de projecten die in een fase van uitvoering of afronding zitten, omvat de uitgave aan projectsubsidies door Almere Kennisstad een bedrag van € 2.851.874.

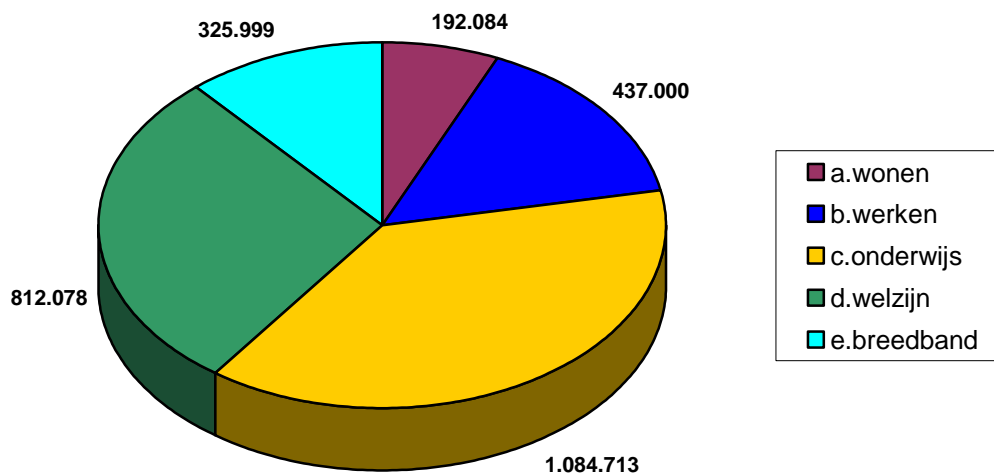
De cofinanciering bestaat uit andere overheidssubsidies en eigen investeringen van de deelnemende partijen. Bovenstaande figuur toont deze verschillende bijdragen per project.

figuur 6: geïnvesteerde bedragen per project

Toelichting op figuur 6:

- Voor het project Almere XS Pack is geen subsidie verstrekt; de kosten zijn geheel gedragen door de private indiener en uitvoerder;
- Voor het project Digitaal Filiaal ROCf is oorspronkelijk € 20.420 beschikbaar gesteld, maar dit bedrag is niet uitbetaald en met de afronding van het project is deze verplichting komen te vervallen.
- Voor het project e-BOAT werd € 538.636 vanuit het MIP beschikbaar gesteld, waarvan uiteindelijk € 465.874 is uitbetaald.

figuur 7: verdeling subsidie over categorieën projecten

Figuur 7 laat zien hoe de Almere Kennisstad subsidies zijn verdeeld over de verschillende categorieën van projecten. Ruwweg tweederde is besteed aan de 18 projecten op het terrein van welzijn en onderwijs. Naar verhouding is de investering in 4 projecten op het terrein van "wonen" gering.

Van de 29 Almere Kennisstad projecten zijn niet beoordeeld de 8 projecten die nog worden uitgevoerd. Figuur 8 geeft aan hoe de score van de 21 (bijna) afgeronde projecten tot stand is gekomen. Voor wat betreft de beoordeling op de onderscheiden criteria kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

- *tijd*: Minder dan de helft van de projecten is met een vertraging afgerond, in de regel als gevolg van voortschrijdend inzicht en het bijstellen van het beoogde projectresultaat.
- *geld*: Alle projecten zijn binnen het beschikbare gestelde budget gebleven.
- *resultaat*: Voor het project Digitaal Filiaal ROCf zijn geen resultaten (mijlpalen) opgeleverd (derhalve is ook geen subsidie uitbetaald). Alle andere projecten hebben wel geleid tot resultaten.
- *kennis*: De kennisontwikkeling die in de verschillende projecten heeft plaatsgevonden op uiteenlopende (bestuurlijke, financiële, technische) deelgebieden wordt hier beoordeeld.
- *innovatief*: Beoordeeld is of in een project op een innovatieve wijze ICT is gebruikt. Het project Abrinet is bijvoorbeeld als innovatief beoordeeld, omdat het resultaat een website betreft die in sterke mate beeld en geluid toepast (in tegenstelling tot de meeste, tekstgeoriënteerde websites) teneinde optimaal aan te sluiten op de doelgroep.
- *draagvlak*: De projecten met de uitkomst dat ICT géén bijdrage levert aan een vraag, behoefte of maatschappelijk probleem hebben op het criterium "draagvlakverbreding" geen punten gekregen.
- *vervolg*: Bij 7 projecten is niet een vervolg waarneembaar, al kan voor de projecten Smart Homes, e-Captains en Digitaal Hoger Onderwijs Almere worden vastgesteld dat deze projecten hebben bijgedragen aan een ontwikkeling die nu verder doorloopt.
- *bedrijf*: Beoordeeld is of een project heeft bijgedragen aan ontwikkeling van een markt voor een nieuw product of dienst aan de hand van een uitwerking of businessmodellen en / of praktische implementatie. Bijvoorbeeld, het project Media-educatie in de Wijk heeft geleid tot het op reguliere basis aanbieden van internetcursussen door de bibliotheek. Het project Almere XS Pack heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de businesscase rondom het aanbieden van breedband.
- *reputatie*: Een projecten heeft (inter-) nationale erkenning verworven en daarmee bijgedragen aan de reputatie van Almere Kennisstad. Daarbij telt ook de erkenning binnen een bepaalde branche of beroepsgroep.

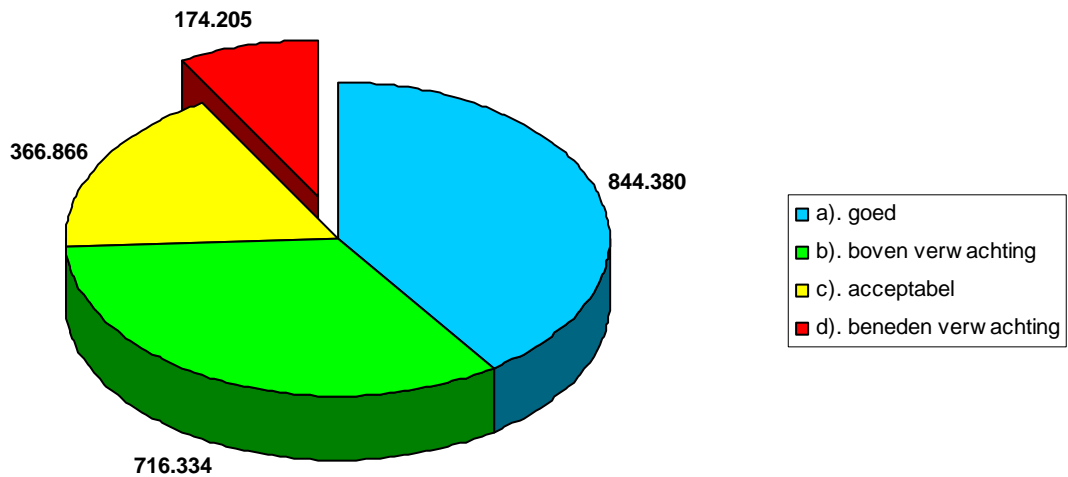
De beoordeling heeft geleid tot de scores (die eveneens in kwalitatieve zin zijn verwoord) zoals weergegeven in figuur 8. Het project Digitaal Filiaal heeft ver beneden verwachting gescoord. Hoewel er uiteindelijk geen subsidie is uitbetaald, is het jammer dat dit project niet heeft geleid tot concrete resultaten. Zoals in het evaluatieverslag is opgetekend, heeft de betreffende organisatie overigens wel iets geleerd over het opzetten van ICT-projecten en hoe deze aan te sluiten op de activiteiten van de staande organisatie.

De beoordeling van de projecten Brandveiligheid Stichtse Kant, Internetcommunity Sociale Cohesie en Breedband Beeldbibliotheek komt eveneens uit op de kwalificatie "beneden verwachting". Deze projecten hebben overigens wel enige resultaten die beoogd waren opgeleverd, maar in termen van effecten scoren zij beneden verwachting. De achterliggende oorzaken zijn vastgelegd in de evaluatieverslagen van deze projecten.

Figuur 8: Gemiddelde van de beoordelingen

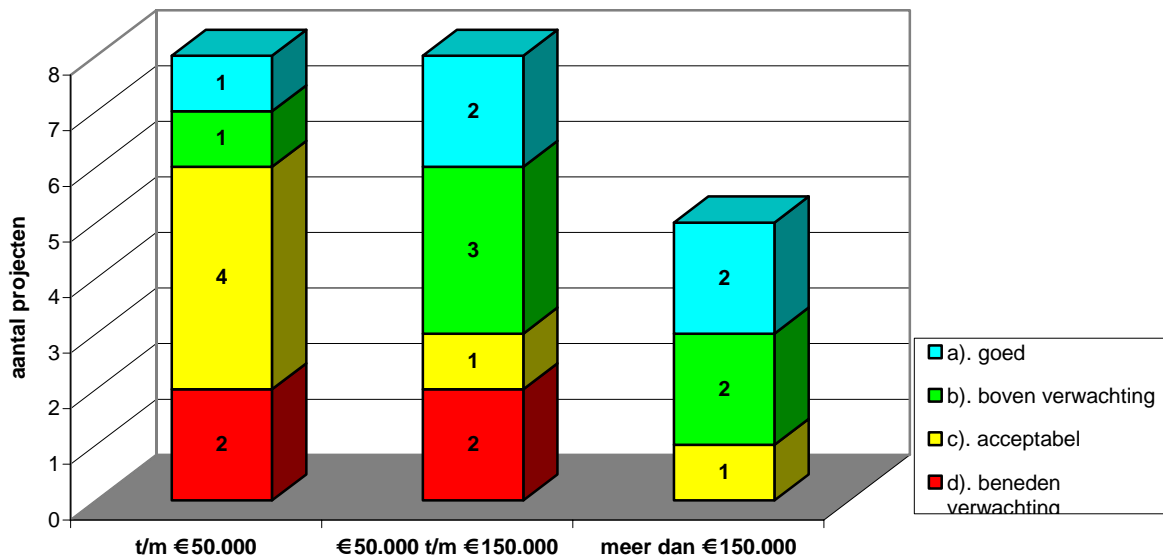
Gemiddelde van de beoordelingen													
ronde	project	tijd	geld	resultaat	kennis	innovatief	draagvlak	vervolg	bedrijf	burger	reputatie	rapport	waardering
1	Abrinet	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	1.0	1.0	0.0	0.8	0.2	7.8	b). boven verwachting
2	Almere Fiber Pilot	0.0	1.0	1.0	0.7	1.0	0.8	0.8	1.0	1.0	1.0	8.3	a). goed
1	Almere XS Pack	0.0	1.0	0.8	0.5	0.5	0.5	0.8	0.7	0.0	0.2	5.0	d). beneden verwachting
2	Beter Wonen	1.0	1.0	1.0	1.0	0.2	0.8	0.8	0.8	0.0	0.2	6.8	c). acceptabel
1	Brandveiligheid Stichtse Kant	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.0	d). beneden verwachting
2	Breedband Beeldbibliotheek	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	5.0	d). beneden verwachting
3	CKV Cultureel Digitaal	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	1.0	0.5	0.5	1.0	0.0	7.0	b). boven verwachting
1	Digitaal Filiaal ROCf	0.0	1.0	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	d). beneden verwachting
1	Digitaal Hoger Onderwijs Almere	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	0.2	0.0	0.0	0.0	6.0	c). acceptabel
2	Digitale ICT Marktplaats	1.0	1.0	1.0	1.0	0.2	1.0	1.0	0.2	0.0	0.2	6.5	c). acceptabel
1	e-Captains	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0	0.2	0.2	6.3	c). acceptabel
1	Elektronisch Basis onderwijs (e-BOAT)	0.0	1.0	1.0	0.5	0.8	0.8	1.0	1.0	1.0	1.0	8.2	a). goed
1	Fiber to the Home	0.0	1.0	1.0	0.7	1.0	0.8	1.0	1.0	0.0	1.0	7.5	b). boven verwachting
3	Fonologische Computer	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	0.5	0.5	0.8	0.8	7.5	b). boven verwachting
1	Gezondheidsportaal Almere	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	0.8	0.7	0.0	0.8	7.2	b). boven verwachting
2	I-Café	0.0	1.0	1.0	1.0	0.5	0.8	0.5	0.5	0.2	0.0	5.5	c). acceptabel
1	ICT-toepassingen tussen de Vaarten	1.0	1.0	1.0	1.0	0.7	1.0	1.0	0.2	0.2	0.0	7.0	b). boven verwachting
1	Internetcommunity Sociale Cohesie	1.0	1.0	1.0	0.7	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.5	d). beneden verwachting
1	Media-educatie in de Wijk	1.0	1.0	1.0	0.8	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	8.8	a). goed
2	PC - Thuis	1.0	1.0	1.0	1.0	0.0	0.8	0.5	0.5	1.0	0.0	6.8	c). acceptabel
2	Smart Homes	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	0.8	0.2	0.0	0.0	0.8	6.7	c). acceptabel

Figuur 9 vat de beoordeling van alle projecten samen en laat zien dat ruim driekwart van de project een voldoende beoordeling heeft gekregen.

figuur 9: beoordeling projecten t.o.v. geïnvesteerde bedrag

Voortbouwend op de hier uitgewerkte beoordeling van de projecten, kan tentatief het rendement op de subsidie-investering worden aangegeven door de beoordeling te koppelen aan de verstrekte subsidie. Figuur 10 geeft dit grafisch weer. Daaruit kan met enig voorbehoud worden opgemaakt, dat de projecten die meer dan € 50.000 subsidie hebben ontvangen gemiddeld een betere beoordeling hebben gekregen dan de projecten die minder subsidie hebben ontvangen.

figuur 10: rendement

Evaluatie platformactiviteiten en seminar: het belang van een netwerk

Het Platform I-City geeft op een eigen manier invulling aan de lange termijn doelstellingen van Almere Kennisstad. Het Platform I-City kent de volgende doelstellingen:

- kennisoverdracht naar en tussen bedrijven / instellingen,
- stimulering van innovatieve ICT projecten en samenwerkingsverbanden in de rol van katalysator en organisator,
- vertaling van Almere Kennisstad thema's naar het bedrijfsleven en vice versa,
- belangenbehartiging van het bedrijfsleven binnen het kader van Almere Kennisstad,
- positionering van het Platform I-City bij beleidsmakers op het gebied van ICT,
- zorgdragen dat het lokale bedrijfsleven betrokken wordt bij ICT projecten in Almere,
- aanzetten tot en nadenken over nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot ICT.

Tientallen jaren geleden heeft de Amerikaanse Stedenbouwkundige Jacobs al ontdekt dat een stad zich lijkt te gedragen als een levend wezen. Mensen hebben plaatsen nodig waar zij elkaar ontmoeten, en waar zij ideeën en kennis uitwisselen. Het hebben van onverwachte ontmoetingen, is een voorwaarde voor groei. Die groei vindt niet direct plaats. Het netwerk van professionals moet worden gebouwd en worden onderhouden. In dit verband heeft het Platform een belangrijke voorwaardenscheppende functie voor groei van ICT in Almere.

Door kennis over ICT in het lokale bedrijfsleven te vergroten zullen bedrijven succesvoller kunnen opereren in hun markt. Ook samenwerking tussen de individuele bedrijven kan synergie veroorzaken. De bijeenkomsten van het Platform I-City vormen de motor van het netwerk van ICT ondernemers in Almere. (Hier worden nog kwalitatieve en kwantitatieve gegevens aan toegevoegd, o.a. betreffende donateurs, betrokkenheid bij projecten, etc.)

Seminar

Op 10 december 2003 vond het eerste door Almere Kennisstad georganiseerde seminar plaats onder de titel "Breedband live in Almere". Het eerste seminar van Almere Kennisstad is voorspoedig verlopen. We kijken terug op een succesvolle dag met interessante inleidingen, discussies, een goede sfeer en volop mogelijkheden om nieuwe contacten te leggen. In totaal waren er 140 deelnemers aanwezig.

Naast een bescheiden positief financieel resultaat heeft het seminar bijgedragen aan:

- verbreding van het bestuurlijke draagvlak voor het project Almere Fiber Pilot, c.q. de implementatie van een glasvezel data-infrastructuur in Almere,
- nationale aandacht en erkenning voor de voorsprongpositie van Almere op het terrein van de implementatie van glasvezel.
- een verdieping van een door KPN geïnitieerde discussie met telecom en kabelbedrijven over samenwerking in het kader van een "glasvezel Deltaplan".

Evaluatie leereffecten

Aan het eind van ieder project evalueren de projectleider en het programmabureau Almere Kennisstad de uitvoering van het project. Het blijkt dat veel projectleiders in de praktijk worstelen met dezelfde problemen: Hoe organiseer ik een project en hoe ga ik om met de onzekerheid die dit innovatieve project met zich meebrengt. Het leereffect met betrekking tot het uitvoeren van projecten kan worden samengevat als de volgende lijst of checklist van aandachtspunten:

- Zorg voor een zo goed mogelijke beschrijving van beoogde doelen en effecten op korte en lange termijn. Welke gevolgen hebben de projectbetrokkenen voor ogen?
- Zorg voor een heldere definitie van doelstellingen, daaraan gekoppelde concrete projectresultaten, opdrachtformulering, projectdefinitie en rolverdeling. Maak duidelijke afspraken over taakverdeling en tijdslijnen. Besluitvorming duurt vaak te lang, maak hier ook duidelijke afspraken over.
- Zorg voor een goede samenstelling van het projectteam. Voldoende expertise is nodig op ieder gebied. Vakinhoudelijk kennis is in de regel wel aanwezig, maar dit geldt niet altijd voor kennis over de inzet en ontwikkeling van ICT-middelen. Betrek indien mogelijk de ICT afdeling van de eigen organisatie actief bij een project.
- Organiseer aan het begin van een project een kick-off bijeenkomst zodat alle projectdeelnemers geïnformeerd zijn over de opzet en draagvlak binnen de organisatie kan worden gegenereerd.
- Belangentegenstellingen binnen een project veroorzaken een moeizame samenwerking. Door een onafhankelijke partij te belasten met taken op het gebied van het projectmanagement kan je belangentegenstellingen beter in de hand houden..
- De projectleider heeft een belangrijke rol in het organiseren van de interne communicatie en de sociale aspecten binnen een team. Communicatie via e-mail en telefoon alleen werkt onvoldoende. Persoonlijk contact, bijvoorbeeld in de vorm van projectbijeenkomsten of werklunch, is daarom belangrijk
- Kennisuitwisseling met andere Almere Kennisstad projecten is lastig doordat het moeilijk is gezamenlijke win-win situaties te ontdekken.